સમાઇલી ચાબુક નાં૦ ૩ જો

ૐ

[illegible]

[illegible]

જમાનું ડહાપણ, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

એપ્રીલ ૧૯૧૭

ધી ખોજા સીંધી પ્રીંટીંગ પ્રેસ ૧૧૩, પાલખી મહોલા
મુંબઇ-૯ માં મેનેજર વલીભાઇ નાનજીએ પ્રગટ કર્તાઓ
માટે છાપ્યું ને મુખ્તાર નાનજીએ ખડક જમાતખાના
પાસે મુંબઈ નં. ૩ મધ્યે પ્રગટ કીધું.

ઈસમાઈલી ચાબુક નાં૦ ૩ જો

ઉર્ફે

કાબાનું ઠેકાણે આવેલું ભેજું.

લખનાર—વરતેજી.

વઅ્‌તસેમું બે હબ્‌લીલ્લાહ જમતઅન.

વલા તફરરકુ.

અર્થ:—અને મજબુત પકડો તમો ખુદાની ર-
સ્સીને એકઠા થઈને અને તેનાથી જુદા થાઓ નહી.

* * * * *

તે દિવસે યુદ કર જે દિવસે અમે દરેક પ્રજાને તેના ઇમામના નામથી બોલાવીએ છીએ.

(સુરે આ. ૭૧)

નુરે હિદાયતના વર્ષ પેહેલાંના અંક બીજામાં પેજ ૧૯ માં **ઇમામ કેવા જોઇએ!** એ હેડીંગ નીચે મી૦ કાબા કેટલુંક લખાણુ (પોતાનું આમાન નામું. ધોઈ નાંખવા જેવી) હકીકતો લખે છે. અને તે બાબત અમારા તરફ પ્રગટ થએલ, **દુઆના દુશ્મનને ઝટકો** ત્થા **ફીતુરી ફતવાને ફટકો** એ નામનાં પુસ્તકમાં પેજ (૪૨) ના બીજા પેરાથી. (૪૩) સુધી લખાયલા સળંગ પેરાનુંજ પરિણામ છે.

અમો આ પ્રસંગે પ્રથમ તો અમારો મજકુર પેરેગ્રાફ અને તે બાબતમાં ઉપજાયેલો જવાબ–**નુરે હિદાયત**નાં અંક બીજાના પેજ (૧૯) માંની વિગતો સદાબરી આ નીચે દાખલ રાખીને ઉપરથી અમારા ખરાં લેખ બાબત જાહેર ઇનશાફી વાંચનારાઓને સમજ પડે તે ખાતર વિવેચન કરીશું.

"દુઆના દુશમનને ઝટકો"

અને

"ફિતુરી ફતવાને ફટકો"

(પેજ ૪૨ થી ૪૩ સુધી.)

"અમો ઇસમાઇલીઓ નાo આગાખાનને ખુદા નાં નુર તરીકે, ઇમામ ગણીએ છીએ; તેને તમો ચતુર પુરૂષ માનોછો. તે પણ કુરઆન શરીફના ફરમાન વિરૂધ્ધ સાબેત થાય છે. કારણ કે,

અલ્લાહો નુરૂસ-સમાવાતે વલ અર્જ.

અર્થ:—અલ્લાહ જમીન અને આશમાનનુ નુર છે. અને,

યહ દીલ્લાહો બેનુરેહી મ'યશાઓ,

અથ:—ખુદા પોતાના નુર વડે જેને ચહાય છે. તેને રસ્તો બતાવે છે. તો એ અલ્લાહ જે જમીન અને

આશમાનનું નુર છે. ને પોતાના નુર વડે હિદાયત કરે છે. તો અમોને હ૦ **અલી** જે ખુદાનુ નુર હતા. તેની સીધી નસલે ઉતરી આવેલા અમારા **હાજર ઈમામ નામદાર હાલના આગાખાન ૪૮ મી પેઢીએ** છે. અને તે **હદીદુશ સકલેન** મુજબ કુરઆન અને ઇમામ તરીકે આ દુનીયામાં સાથે જાહેર છે. (પણ ગ-દબ નથી.) જેનો એક છેડો દુનીઆમાં અને બીજો છેડો ખુદાથી છે. તેમના વડે અમોને ઇસલામના હક ઙરતાનું જે રીતે ફરમાન થાય છે. તે અમારે બજાવવાની ફરજ છે. નહિ કે તમારા જેવા એક કનિષ્ટ હિંમતવાળા અને બાપ દાદાએ (૫૦૦) વર્ષના અખત્યાર કરેલા ધર્મ થી વિમુખ થએલ કે જેને કુરાને શરીફ પણ (પરહેઝગાર નહી હોવાથી) બોધ કરવું નથી, તેવાના લખવા સામે તીરસ્કાર બતાવ્યા સિવાય જોવાનું પણ હોય?

" નુરે હીદાયત-અંક બીજો "

પેજ ૧૯ થી ૨૨.

ઈમામ કેવો જોઇએનું લખાણ.

આ ધાંધલીઆ સમયમાં, જ્યારે કે ઈસલામીઓની કોમી ઉભરાણ ઠંડુ થતું ચાલ્યું છે. અથવા તો બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો તે જોરાવર એનજીનના પાવરમાં ફરક આવી ગયો છે. અને તેના પાંખડાં તથા કીલ કાંટાઓ ઢીલા પડી ગયા છે. તેમના પ્રાચીન જોરાવર એનજીનનો જોરાવર પાવર, જે હજારો ગાડીઓને વીજળી વેગે સેરાતે મુસ્તકીમ તરફ લઇ જતો હતો, તે હવે દરેક તેના ભાંગી તુટી ગાડીને એવો હોસલો થતો ચાલ્યો છે, કે, તે પોતે પોતાનેજ જોરાવર એનજીન જણાવે.

ઇસલામના પાવરફુલ તાજીમ તથા તકરીમના શબ્દોમાં, જે ગોરવ ભરેલું હતું, અને જે શબ્દો ખાસ માસુમો માટેજ મખસુસ હતા, તેને દરેક આમજી ભામજી

માટે લોકો વાપરવા લાગ્યા છે. અને અકકલનાં આં-ધળા અને ગાંઠના પુરા લોકો, તેતે પવિત્ર શબ્દોની નુકકા ચીની કરી રહ્યા છે. અને તે બાબતનો તેઓ કાંઇ પણ વચાર કરતા નથી કે, તેમની તેવી ગેર વ્યાજબી હીલ-ચાલનો તેમને કેવો ખરાબ બદલો ભોગવવો છે. અને કેટલા બધાં લોકોના ઇમાનને તે બરબાદ કરવાનું કારણ થઇ પડશે. ચુનાંચે તેવા પાક તથા તાજીમને લાયક શબ્દોમાં એક શબ્દ "ઈમામ" છે. જેના સંબંધમાં અમો થોડી લીટીએ આજે લખવા માંગીએ છીએ.

જ્યારથી અમોએ હોશ સાંભળ્યો છે, ત્યારથી અમો એ હદીશ સાંભળતા આવ્યા છીએ કે જે મનુષ્ય ઇમામે વકતની પીછાણુ નહી કરે, તે જાહીલીયતના મોતે મરશે. હદીશના આ શબ્દો કેવા જબરદસ્ત અને હોલ નાક છે. અને જેને સાંભળવાથી મુંસલમાનોના બદનપર રૂંગટાઓ ખડા થઇ જાય છે. અને ઈમામતનો જુઠો દાવો કરનાર માટે તે એક ખાત્રી પુવકની ઢાલ થઇ પડે છે.

ઉપરની હદીશ તો બીજાઓની જેમ અમોએ પણ

સાંભળી છે. પરંતુ જ્યારે અમોએ મજહબી શોધખોળમાં કદમ લંબાવ્યો, ત્યારે તે હદીશ અમારા માટે ખાનપાનની જેમ એક અગત્યની વસ્તુ થઈ પડી; કેમકે જો ઇમામે વકતને પીછાણીએ તોજ જ્ઞાનની મોતે મરવાનું નસીબ થાય; નહિતર અજ્ઞાનતાની મોત પ્રાપ્ત થતાં આ લોક તથા પરલોકની બરબાદી થાય. આવી સ્થિતી હોવાથી અમોને તે બાબત સંબંધે બહુજ કાળજી થઈ આવી અને રાત્રી દીવસ ઉઠતાં બેસતાં તેનીજ ધુન લાગી ગઈ. ઈમામે વકતની પીછાણના સંબંધમાં જેટલી જેટલી કીતાબો અમોને મયસ્સર થઇ શકે, તેતે કીતાબો ઘણાજ વખતનો ભોગ આપી વાંચી તથા વિચારી જોઇ. અને અમારી ઇચ્છા એવા માર્ગપર જઇ પહોંચી કે, જેમ બને તેમ જલદીથી અમો આ શોધખોળમાં કામેયાબ થઇ, આ લોક તથા પરલોકની નેકનામી મેળવી સેરાતે મુસ્તકીનના હકદાર બનીએ.

કીતાબો મયસ્સર થાય, તે પહેલા અમારી સામાન્ય દ્રષ્ટિ સ્થાનિક મસજીદના કેટલાક પેશ ઇમામ તરફ ગઇ,

પરંતુ અમોને સાધારણ તપાસથીજ જણાઇ આવ્યું કે, તેઓ નીતિ રીતિમાં તદ્દન પડી ગયા છે કોઈ વ્યભિચારી તો કોઇ જુઠું બોલનાર કોઇ શરાબી તો કોઈ ગંજેરી ભંગેરી વિગેરે વિગેરે ગુનાહે કબીરાના ભોકતાછે. વળી ઇલ્મની બાબતમાં પણ બહુજ દયાજનક સ્થિતિમાં મુકાયા છે. એક મોલવી સાહેબે તો વાએનુમાં જણાવ્યું કે, કુરાને મજીદના (૨૨) માં સીપારામાં કોટ, પાટલુન નહિ પહેરવાનું ફરમાન છે. તો તેવી એકદર તપાસ વચ્ચે મજીદના પેશ ઈમામોને ઇમામ નામના પવિત્ર તથા કીર્તીવંત શબ્દ સાથે કાંઈ પણ નીશબત નથી તેમ જણાયું.

જે જે ફીરકાના લોકોએ પોત પોતાના ઇમામોના લોકોએ પોત પોતાના ઇમામોના નામો જણાવ્યાં તેમના જીવન ચરિત્ર તપાસ્યાં, તો તેમાં કેટલાક એવા ઇમામો જોવા માં આવ્યા, કે જે શરીઅતે ઈસલામથી ઉલટો હુકમ કરનાર હતા, કેટલાકો માત્ર પોતાના માટે ઇમામ શબ્દની ઢાલ બનાવી, તે દવારા મુરીદોના તન, મન, ધનને લુટતા

હતા, કેટલાકોના વિચારોમાં તો કાંઇ સ્થિરતાએ નહિ હતી. કદી કહે છે. કે શરીયત પ્રમાણે ચાલવું; તો કદી કહે છે. કે શરીઅતને મે તોડી પાડી છે. માટે જેમ મરજીમાં આવે તેમ વર્તવું કોઇ મસજીદ ચણાવવાનો હુકમ કરે છે. તો કોઇ તેને તોડવાનુ ફરમાન કરે છે. કોઇ શરાબી તો કોઇ વ્યભિચારી છે કોઇ તો દુનીઆની મોજ મજાજ માણે છે. આવી સ્થીતિ જોતાં તેમના પ્રત્યેની મારી આસ્થા તદ્દન ઉઠી ગઇ અને મને એમ લાગ્યું કે, તેઓ પોતાને જે ઇમામ જણાવે છે. તે તદ્દન ધુર્તતા અને ઠગબાજી છે.

ઉપર પ્રમાણેની હકીકત જોતાં મારા વાંચવામાં કેટલાક ઇમામોના એવા વરતાંતો પણ આવ્યા, કે જેમાં ગુનાહે કબીરા કે સગીરાનો ડાઘ જોવામાં આવ્યો નહિ તેમના ઇલ્મો અમલની ઘણીજ કીર્તી સાંભળી તથા વાંચી તેઓના બોલો તથા કાર્યો ઇસલામ તથા ઇસલામીઓના હીતનાજ જોયાં; પરંતુ મને એ બાબતની સુઝ પડી નહી કે તેમનેજ ઇમામ કેવી રીતે માન્ય રાખવા.

હજી હું આવા વિચારમાં હતો, કે પોસ્ટમેન મી૦ વજેશંકરે ટપાલનાં કાગળો તથા છાપાઓનો થોકડો મારા ટેબલપર લાવી મુકયો.

જો કે મને પ્રથમ છાપાઓ કરતાં કાગળો વાંચવાની આદત છે; પરંતુ લખનઉનું **અખબારે ઈમામીઆ** નામનુ છાપુ મને એટલું તો પ્રિય હતું કે હું તેને કાગળોની પહેલાંજ વાંચવાનુ પસંદ કરતો હતો, છાપું ખોલ્યું તો તેના બીજાજ કોલમમાં, નીચેની હદીસ મારા વાંચવામાં આવી.

યા અઇયો હન્નાસ ઈન્ની મોખલે,
ફુન ફી કુમુશ સકલેન કિતાબલ્લા હવ.
ઈતરતી અન તમસ્સકુમ બે હુમા,
લમ તઝલ્લુ બાઅદી."

અર્થ:—અય લોકો હું તમો વચ્ચે બે બુઝુગ વસ્તુઓ છોડી જાઉંછું. એક કીતાબ કુરાને મજીદ અને બીજી મારી અહેલ બઇત, જો તમે મારી બાદ તેની પેરવી કરશો તો, હીદાયત પામશો અને જો તેનાથી

વિરૂદ્ધ ચાલશો તો ગુમરાહ થઇ જશો.

ઉપરની હદીસ વાંચતાંજ હું ચોંકી ઉઠયો અને જાણે મારા મનનું સમાધાન થઇ ગયું. હોય તેવું મને લાગ્યું. હું સમજવા પામ્યો કે આ હદીસજ ખરા ઇમામની શોધ માટેના ત્રાજુ સમાન છે. જો હું તે કાંટામાં મારી સઘળી તપાસ તોળી જોઇશ તો, અલબતા હું બહુજ જલદીથી ખરા ઇમામને પારખી કાઢીશ.

પહેલી શરત.

હજરત પઇગંબર સ૦ ની ઉપર જણાવેલી હદીસથી મારા જાણવામાં એમ આવ્યું કે. જેમ કુરાનને માનવાનો હુકમ ખુદાતાલાનો છે. તેમ એહલે બઇતને માનવાનો હુકમ પણ ખુદાનો છે. કોઇ પણ ઇનશાન બીજા ઈનશાનને પોતા તરફથી ઈમામ મુકરર કરી શકે નહિ. ઇમામ ખુદા તરફથીજ નીમાયલો હોવો જોઇએ. આ ઉપરથી મને ખાત્રી થઈ કે જેને ખુદાએ ઇમામ બનાવ્યો હોય તેજ ઇમામ ખરો ઇમામ છે. બાકીના

બધા જુઠા, લઇભાગુ. સ્વાથી તથા ધુતારા છે. ખુદાએ જેને ઇમામ નીમ્યો હોય તેજ ઇમામની તાબે-દારીથી દીન તથા દુનિઆની ભલાઇ નસીબ થાયછે. પણ તેથી ઉલટી રીતે જેઓ જુઠી રીતે લઇભાગુ તથા સ્વાર્થી રીતે ઇમામની દુકાન ખોલી બેઠાછે. તેઓ ખરા ઇમામ નથી અને તેની તાબેદારી તથા પઇરવીથી દીન તથા દુનીઆ બરબાદી થાય છે.

કેટલાકો એમ કહે છે કે સઘળા મુસલમાનો મળીને મેજોરીટીથી જેને ઇમામ ઠેરાવે. તે ઇમામ કહેવાય; પરંતુ તેઓઓની વાત મને મારી તપાસમાં ખરી લાગી નહિ. મેં તુરતજ કુરાને મજીદને ખોલ્યું. અને તેની આયાતોનો પ્રોફેસર ઇસ્ફહાની કૃત તરજુમો જે ગુજરાતી ભાષામાં એકલો નાયાબ તથા રહેમત સમાન તરજુમો છે. તે વાંચવા માંડયો, મને જણાયું કે પ્રથમના દરેક સાહેબે શરિયત પેગબંર પછી તેના ઇમામો ખુદાએ મુકરર કીધા છે; પણ તે વખતે પેગંબરી સીલસીલો ખતમ ન હોતો થયો. તેથી તેને ઇમામને બદલે પેગમ્બર નામ આપ્યુ

છે. ઇસલામ આયએ અલયોમ પ્રમાણે પરિપુર્ણું છે. તેથી ઇમામ મુકરર કરવાનું કામ ખુદાતાલાએ છોડી દીધું હોય તે વાત કોઇને પણ ગળે ઉતરે તેવી નથી. ઇનશાન ભુલને પાત્ર છે. અને તેથી ભુલને પાત્ર ઇનશાનની તાબેદારીનો હુકમ ખુદાતાલા કદી આપે નહી. અને ભુલને પાત્ર ઇનસાનનો હુકમ પરિપુર્ણ હોઇ શકે નહી.

માટે ઇનશાનો ઇમામ ઠરાવે તે ઇમામ નથી પણ તેઓ ખુદાતાલા સાથે જંગ કરનારા અને લોકોને ગુમરાહ કરનારા અને એ દહાડાની લીઝત માટે પોતાની કબરને ધગ ધગતી આગથી ભરનારા છે. માટે તેવા ઇમામને કોઇએ ઇમામ કહેવા કે માનવા જોઇતા નથી, અને જેઓ માનતા હોય તેમણે તેમને પાણીચું આપી દેવું જોઇએ.

(બાકી હવે પછી)

મી. કાબા! ઉપરના લખાણનાં જવાબમાં અમો કહીશું કે:—

અહેલે બયત સિવાય—કે જે 'અહેલે બયત તરીકે કુરઆન અને હદીસ સકલઇન. જેને પુરવાર કરે છે. તેના સિવાયના બીજા હામજી ભામજીની ગણત્રીમાં અમો હાલમાં નકલી ઇમામ તરીકે બહાઉલ્લા અને કાદીયાની જેવા જાહેરની હરોલમાં ગઇબ ઇમામની માનીનતાને પણ ખરો ઇસલામી લાગણીથી કહેવા અચકાશે નહી. અને અકકલના આંધળા અને ગાંઠના પુરા લોકો તરીકે જેને તમો ગણાવો છો. તે વિશેશણોનો તઉક તમારી ગરદનમાં ન આવી પડે તેટલા માટે તમારે ઉછળી પડવા જેવા વિશેશણો વાપરવા પહેલાં મધ્યમ ભાષા વાપરવાની જરૂર છે, કારણ કે તમારૂં આખું લખાણ વાંચતાં અમો ધારીએ છીએ તેમ જો તમો કુરાગ્રહ નહી કરનાર હો તો 'તમોને અંધારી રાતની મુસાફરી વખતે ભુલથી ફેંકેલાં કાંટા સુરજ ઉગતા તમારા રસ્તામાંજ નાંખેલાં દેખાતા તમોને પસ્તાવો કરવો ન પડે. અને જ્યારે

તમોને ગેર **વ્યાજબી** હીલચાલની ગણત્રી વાજબી ફરજ સમાન દેખાશે. ત્યારે તમોજ તમારા ચિતરેલા લખાણને ભુસાઇ જવા ખરી લાગણી બતાવશો, અને ઇમાનની બરબાદી માનો છો, તે આબાદીના સ્વરૂપમાં નિરખશો, અને વખતે તાજીમને લાયક શબ્દોમાં એક શબ્દ **ઇમામ** ના સંબંધમાં લખશો ત્યારે ખુદાઈ નુરના અજવાળાથી હાલ લખવા કોશેશ કરી છે. તે કરતાં લાખ ગણી હીમતથી લખવા ઉશકેરાશો.

મી૦ કાબા ત્રીજા પેરામાં જે હોશ સાંભળ્યો છે. તે બહેતર તમોને હીદાયતના નુર તરીકે હદીન તદ્દન વાજબી અને ખરી સમજાય છે.—કે જે મનુષ્ય **ઈમામેવકતની** પીછાણુ નહી કરે તે જાહી લીયતના મોતે મરશે.

મી૦ કાબા ! અમો દરેક ઇસમાઇલી ખરા અંતઃકરણથી લાગણી, જો બીજા દોરવાઇ જનારાઓ માટે દુવા માગવી હોય તો તે માત્ર એકજ છે, અને તે તમોએ ઉપર દર્શાવી છે. તેજ હદીશ મુજબ છે કે—**ઇમામે**

વકતની બીજાણુ દરેકને ખુદા આપે, (આમીન) હદીશનો આ જબરદસ્ત શાખાને તમો **" હોલ નાક "** (ભયવાળા) તમો ગણો છો, તેને ખુદા તમોને તે હદીશના શબ્દો આનંદ રૂપ દેખાડે એટલી ખાસ તમારે માટે અમારી ખુદા પાસે દોઆ છે. કારણ કે મી૦ કાબા ઇસમાઇલી મહાન પીરોની બુજરગીનો ખ્યાલ તમોને જે રીતે આવ્યો છે. તેમાં તમો તમારી અટકળ અને ડાહાપણ ઉમેરતાં રહ્યા છો. તેનું આ પરિણામ છે કે. **સેરાતલ મુસ્તકીમ** બતાવવા વાળી હદીશ શરીફ જેવી સુંદર અને ઉપયોગી બાબતને તમો હોલનાક ગણો છો, અને હદીશ એવી ઇમાનનું જીવન બક્ષવાવાળી ચીજ છે કે, તે સાંભળતા ખરા ઇસ્લામીનાં રૂગટાં ખડા કરી દેહેશત આપતી નથી. પરંતુ આનંદમાં તલ્લીન કરનારી છે ત્યારે ઇસલામના વિરોધીને તે રૂગટાં ઉભા કરનારી અને હોલનાક હોય છે.

મી૦ કાબા તમો તમારો વધુ પડતો ડાંકો ઇસલામીનો ભલુ કરવાનો મુકી દઇને તમારા પોતા માટેજ

ચાહો તો તમોને ઈમામે વકતની પિછાણ રૂપી પહાડ ઉપર ચઢવાની મુસાફરીમાં સહેલું થઇ પડશે. જો તમો દંભનો બોજો માથે રાખતા રહેશો. તો તેટલોજ તમોને આગળ વધતાં રોકનાર થઈ પડશે.

મી૦ કાબા ઘણુંજ અજબ થવા જેવું, તમોએ જણાવ્યું છે કે, જુદા જુદા મન ઘડત-ટુંકી સમજના દ્રષ્ટાંતો આપી વિદ્વતા તમો દેખાડવાની જે કોશેશ કરો છો, તેમાં તમો તમારી હોલ દોલ ઇમાનદારીનો ભાસ આપતા જણાઓ છો. અને તેના દાખલા તરીકે,—ઈમામે વકતની પિછાણની હદીસ ઇમામતનો જુઠો દાવો કરનાર માટે એક ખાત્રી પુર્વક ઢાલ થઈ પડે છે, એમ કઇ ઈમાનદારીથી લખો છો? શું હદીસ કે જે પેગંબર સાહેબના ફરમાન તરીકે-ગોયા એક એવો આ ભો છે કે, જે પહેરે તેનો શીટ-ચ:યજ? નહી. કદી નહી, ખુદાવંદે કરીમના મોકલેલા પેગંબરના ચમતકાર તરીકે એ હદીસ કોઇ પણ ખોટા ઈમામતના દાવેદારને બંધ બેસતી આવે નહી, પરંતુ તેવા ખોટા બનેલા ઇમામની

છુપાયેલી ઇમામતના દાવારૂપી બદન ચીરી નાંખનાર બને છે.—અને એટલા માટે ખોટી ઈમામતનો દાવો કરાવનારાઓએ હદીસ શરીફના સરળ તત્વોને પોતાનો બરના બનાવવા, અથવા નહી વાપરવા લાયકના તરીકે જણાવો છો. પરતુ જહાં સુધી એ હદીસ શરીફ જેની પણ મદેહ નજરમાં છે, ત્યાં સુધી ખોટી ઇમામતના દાવેદારો ઉઘાડા પડી ગયા વગર રહ્યા નથી. અથવા ઇમામતની ખરી કસોટી તરીકે એ હદીસ એક ઉમદામાં ઉમદા સાધન છે. અને હવે જ્યારે તમોને એ હદીસ શરીફની ખુબી સમજાઇ છે. તો તેના ઉપર ઉતાવળો આગળા ભેજાંથી અથ કરવો મુકી દઇ, એની ખરી વ્યાખ્યા તપાસો અને વધુ સમજો. કારણ કે—હાલ તમે ઇમામે વકતનો હજી ખરો અર્થ પણ સમજતા લાગતા નથી. અને ઈશ્નાઅશરીઓ જેવી રીતે સાહેબુલ અસ્ર વજમાનનો શબ્દ જે રીતે ઇસ્તેમાલ કરે છે. તેવીજ રીતે તમો દોરવાઇ ગયા લાગો છો; પણ નહી, એક સમજનાર બીરાદર તરીકે તમોને સત્યતાથી અને

પુરતી સત્યતાથી **ઈમામે વકતના** અર્થ માટે વધુ વિ-ચારવા અને સમજવા આગ્રહ કરીએ છીએ.

ઈમામે વકત એટલે, વખતનો ઇમામ એમ સીધી રીતે ગુજરાતી ભાષામાં થાય છે. પણ વકતનો ઇમામ એમ માનવાથી ગયા વકતનો ઇમામ થઈ શકે છે કે નહી, તે વિચારવાનું છે. જો ગયા વખ્તના ઇમામની પીછાણ માટે આ અર્થ લઇએ, તો પછી **ઇમામે વકત** શબ્દ નહી હતે, પંરતુ થઈ ગએલા ઇમામ માટે લખ્યું હોત, આ અર્થ કોઇ જાતના માની લીધેલા અર્થ તરીકે નહી, પણ એક પેગંબર સાહેબના જમાનામાં ઉચ્ચારેલા મહાન વર્ડ હોવાથી રોજે મહેશર સુધી એ **ઇમામે વ-કતનો** બોલ અર્થ કરે છે. અને તેટલા માટેજ એ હદીસ શરીફ ઇમાનની "**અસા**" તરીકે ફરમાવેલી છે. નહી તો હ૦ મઉલા મુશકીલ કુશાથી પછી ઇમામ હુ-સેન, જેનુલઆબદીન. હ૦ મહમદ બાકર, અને હ૦ જાફર સાદીકના જમાનામાં દરેક ઇમામ માટે રોશન હોવી જોઇએ. નહી કે, માત્ર મઉલા મુશકીલ કુશાઅલી

માટેજ સિધ્ધ કરનારી હોય, અને તેના વધુ કારણોમાં ઉતરતાં મી૦ કાબા તમોને **લખનોનું** અખબારે ઇમામી આ નામનું વખતસર મળેલું પત્ર કે જેમાં નીચેની હદીસ તમોએ વાંચી જાગૃત થયા છો.

યા અઇયો હન્નાસ ઇન્ની મોખલ્લે કુન ફી કુમુમ સકલેન કિતાબલ્લાહુવ ઇતરતી અન તમસ્સકુમ બે હુમા લમ તઝલ્લુ બાઅદી.

અર્થ:—અય લોકો હું તમો વચ્ચે બે બુજગ વસ્તુઓ છોડી જાઉં છું. એક કીતાબ કુરાને મજીદ અને બીજી મારી એટલે બઇત જો મારા બાદ તેની પઇરવી કરશો તો હીદાયત પાગશો, અને જો તેનાથી વિરૂદ્ધ ચાલશો તો ગુમરાહ થઈ જશો.

મી૦ કાબા **ઈમામે વક્ત**ની પિછાણનું વધુ અજવાળું ઉપરની હદીસ સકલઇન વડે એમ અમો ઇચ્છતાં કહીશું, કે પેગંમબરે ખુદાએ પોતા બાદ પોતાની અહલે બઇયતની પેરવી કરવા ભલામણ કરી છે. અને વિરૂદ્ધ જવાથી ગુમરાહ થવાનું કહયું છે. તેના ઉપર વિચાર

કરો, પહેલે પોતાની બાદ **અહેલે બઈત** એટલે **બઈત** લેનાર કુટુંબ તરીકે જેને ઓળખાવો, તે કોણ હાલ કોણ છે? જેવી રીતે પેગંબરની બાદ અલી. તેમના બાદ હ૦ હુશેન, તેમની બાદ હ૦ જેનુલઆબદીન, મહમદ બાકર, અને જાફર સાદીક વિગેરે હતા, અને તે દરેક ઇમામો પોત પોતાના જમાનામાં ઈમાનદારોની **બઇયત** લેનાર હતા, કારણ કે પેગંમબરની **અહેલે બઈત** એમાં **બઇયત** લેનાર કુટુંબના વારસ તેઓ હતા. તેવી રીતે આજના જમોનામાં ઇમાનદારોની **બઇયત** લેનાર પેગંમબર સાહેબના કુટુંબમાંથી વારસદાર કોણ છે? ગયબ ઇમામની બઇયત લઇ શકાય છે. ના કદી નહી, અને તેટલા માટે ગયબ ઇમામની માનીનતા નિભાવનારાઓ ખુદાની મસ્લેહતનું બ્હાનું પેગંબર સાહેબની હદીસ સકલઇન વિરૂદ્ધ કોશેશ કરી. મુઝતેહદ મુકરર ગણી તેમની તકલીદ પાળે છે. પણ મી૦ કાબાએ તકલીદની બાબત બઇતિ લેવાનું બનાવટી સ્વરૂપ છે. પણ તે જ્યાં સુધી ઇમાનદારો પાસે **ઇમામે વકતની** પીછા-

ણ. તથા હદીસ, સકલનેન જેવી રોશન હદીસો મોજુદ છેની ત્યાં સુધી એ તકલીદની તકલાદી દોરવણી ટકી શકે એવી નથી.

ઇમામ જાફરે સાદીક પછી ઇમામતના પડેલા ફાંટાઓમાં ઇસ્માઇલ અને મુસા કાઝીમ એ બે સાહેબો પોત પોતાના વંશમાં નસલે ઇમામત તરીકે મનાવે છે. તે આપણે જાણીએ છીએ, અને એ માનીનતાનું વાતાવરણ હસન અસકરી સુધી જાહેરમાં તે વખતના લોકોને દોરવતું હતું. અને ખરે તે વખતના લોકો જમાનાના ઇમામ (ઇમામે વકત) માટે ગુંચવણમાં હોય, તો બનવાજોગ છે. પરંતુ કુરઆને શરીફમાં પેગંબર સાહેબની ઓલાદ માટેની બક્ષીશની વિશાળતા, એ તેમના અને તેમના નુરની નસલના વિરોધીઓની નસલ કતઅ થઇ જવાનો શ્રાપઃ—

"ઇન્નશાનેક અકઃહોવલ અબતર!"

અર્થ:—તારા દુશ્મનો વાંઝીયા છે.

ના મહાન વાકયોની અસર અત્યારે જે ઠેકાણે મોજુદ

સમજાતી હોય. તેનાથી બીજો કોણ **ઇમામે વકત** હોઇ શકે? વિચારો અને સમજો!!!

વળી બીજુ દ્રષ્ટાંત તમોને વિચારવું હોય, તો હ૦ જાફરસાદીક પછી ઇસમાઇલના વંશમાં જે ક્રમવાર ચાલતી આવેલી ઇમામત માટે એવોજ બનાવ બનવા પામ્યો છે કે, **ઇમામ મુસ્તનસર બિલ્લાના** બે ફરજંદ **નીઝાર** અને મુસ્તેઅલી એ બે સાહેબોએ પોતા પોતાના વંશમાં ઓલાદની વિશાળતાની "**ઇન્નાઅઅતયનાકલ કવસર**" એટલે અમે તને ઓલાદની વિશાળતા બક્ષેસ કરી છે.

એની અસર ઉતરવાનું જાહેર થયા પછી મુસા કાઝીમના વંશની માફક મુસ્તેઅલીના વંશમાં પણ થોડા વરસો પછી તેનો વંશ મોકુફ રહયો. અને અત્યારે એ અહેલે બઇતનો વારશો હ૦ અલીથી ઉતરોતર એકજ અમારા હાલના હાજર ઇમામ ના૦ આગાખાન સુલતાન **મહમદશાહ જાહેર છે.**

તે સિવાય બીજા દાવેદારો આજે એવા કોણ હયાત છે!

અને હયાંત રહે પણ નહી. ભલે એમને માનનારાઓ, કુરઆન અને પેગંબર સાહેબની હદીસને ખોટી ઠરાવ-વાના દાખલાઓ ખુદાની મસ્લેહતના બ્હાને ગોઠવે, પરંતુ એ માનીનતાના ખુદા વહદુહલા શરીકના નુરના અસલ સ્વરૂપ તરીકે હમેશા એકજમાં રોજે મહેશર સુધી ક્રમવાર ચાલતી રહેશે. આવી રીતે પોત પોતાના ઇમામને ગેબ માનનારાઓ પણ સુરે **યાસીન**ની આયાત બારમી મુજબ ખોટા પડયાં વગર રહેતા નથી. કારણ કે એ આયતમા ચમત્કારીક રીતે છે કે,

"કુલ્લે શય્યઇન અહુસાયના હો ફી ઈમામુન મોબીન, એટલે-દરેક વસ્તુની સમજ જાહેર ઇમામ પાસે હોય છે.

મી૦ કાબા આ ખુલ્લી આયાતની સમજ પછી ગેબ ઇમામની માનીનતા જેને ખુદા ચાહે છે. તેના પાસે રકુતી નથી.

હવે ઈમામતના નુરની શાનમાં થોડીક બાબતો સમજાવીશું કે ઇમામતના નુરનો પાવર તે એક ખુદાઇ

કુવ્વત હોવાથી કોઈ પણ પ્રસંગે મુશ્કેલી વખતે છુપાઇ જાય એમ હોયજ નહી અને તેવી દરેક વખતે એ કુવ્વત ખરા આકારમાં ઝળકતું રહે છે.

પેગંબર સાહેબની વફાત પછી ખલીફાએ રાશેદીનની ખીલાફતના વખતે, અને તે પછી પણ મોલા મુશ્કીલ કુશાએ પોતાની ઇમામતનો દાવો વગર આંચકે રજુ કીધો છે. હ૦ ઇમામ હુસેને કરબલાના ભયંકર પ્રસંગે પણ એ ઈમામતનો દાવો છુપાવ્યો નથી. હ૦ ઇમામ જેનુલઆબદીને પણ યઝીદના જાલીમપણા છતાં ઇમામત તેનાજ રાજમાં તેનાજ લોકો સમક્ષ જાહેર કરી હતી, અને તે પછી દરેક ઇમામે પોતાની ઇમામતનો દાવો છુપાવ્યો નથી. તેવી રીતે ઈસમાઇલી ઇમામો અને હાલના ઈમામ ના. આગાખાન સાહેબે જાહેર રીતે પોતાની ઇમામતનો દાવો કોર્ટ અને ઈમાનદારો સનમુખ કરેલો

છે. કે જે **બાહેરે રેહમત** નામની કીતાબમાં મોજુદ છે.

અને અજબ થવા જેવું છે કે, હસન અસકરીના ફરજંદ જે મહેંદી તરીકે ગારમાં છુપાયા છે. અને પોતાની ઇમામતનો દાવો જાહેરમાં કરવાનો રૂલ બદલી નાંખી ગેબ રહી ઇમામત ચલાવે છે. એ શું, પેગંબર સાહેબના પછીથી, ચાલતી આવેલી ઇમામતની રૂઢીને ખોટી પાડવાનો ગુનાહ કરવા જેવું નથી. ઉપરાંત એક ઇમામત જે વેશમાં ઇશનાઅશરી માનેછે. તે મુસાકાઝીમ એક **બરરા** નામની લોંડીના પેટથી અવતરેલા તરીકે પણ માન અને ઇઝતને લાયક પેગમ્બર સાહેબના કુટુંબની શોભામાં વાજબી રીતે છાજેછે! ત્યારે ઈસમાઇલના માતાજી એજ પેગંબરી કુંટુંબમાંના હોવાથી ઈસમાઇલ અને મુસા કાઝમ એ બેઉમાં ઇમામના ફરઝંદ તરીકે પણ ઇસમાઇલ વધુ હકદાર અને લાયક ગણાવા જોઇએ. અને ઇમામત એક ખિલાફત જેવી દુન્યવી મતા હોય, તો પણ તેના વારસદાર તરીકે ઇસમાઇલનો હક સમજી શકાય છે.

મી૦ કાબા આ બધી બાબતો તમો ઇમામતના દરજ્જાના માંડેલા કાંટાના છાબડામાં મુકો અને પછી ખુલ્લા મનથી ખુદા અને પેગમબરના શબ્દો ધ્યાનમાં રાખીને જાહેર કરો કે, **વકતે ઈમામ** કોણ છે? **ગેબ** કે **જાહેર**.? ? ?

મી૦ કાબા.—યાદ રાખજો કે **કુરઆન** અને **અહેલે બયત** એ બેઉ કયામત સુધી સાથેજ રહેનાર છે. છુટા પડનાર નથી, એજ હિસાબે કુરઆન જાહેર અને ઈમામ ગેબ સાબિત કરવા જતાં તમારા કાંટાના છાબડામાં કુરઆન અને હદીસો વિરૂધ્ધ અગાઉથી ધડો રાખશો.

છેવટે મી૦ કાબા તમો તમોને મળેલી અંધશ્રધાની કેળવણી મુજબ તમો પેશ ઈમામ વિગેરે ધારમિક વડાઇ ભોગવનાર તરફ ફરયા. અને જોયું, અને તેમાંથી વાજબી રીતે નિરાશ થયા છો. અને તેમાં હું વધુ આશા એવી પણ ઉમેરૂં છું કે, મુઝતહેદો અને આમીદો પણ ઇમામની પિછાણની બારામાં અમુક સંજોગોની ગેરહાજરીમાં તમોને કંઇ બતાવી શકે એવું હું માનતો નથી

પણ એવી અવ્યવહારૂ અંધ શ્રદ્ધાને તોડી નાંખનારા તમો મરહુમ સર સઇયદ અહમદના ભાષણો અને લેખો-માંના **મહેદી**ના મથાળાનો વિષય વાંચશો તો ખરેખર ! તમારા જેવા માટે એ લેખ કાતેલ અસર કરનાર છે. અને એક રોશની મિસાલ માનું છું. અને મોસ્લેમોના આગેવાન ભલું કરનારા માટેનાં તેમનાં મહાન કીંમતી શબ્દો—

યક મર્દ અઝ ગેબ મીઆયદ વ કાર મીકુનદ.

એટલે—એક પુરૂષ ગેબમાંથી આવશે, અને કામ કરશે.

એ શબ્દોનું જીવન તત્વ અમારા મુરશીદ ના. આગાખાન માટેજ છે કે નહી ? તે પણ તમારા વિચાર શકતીનાં કાંટાના સમતોલપણામાં નિહાળવા તકલીફ ઉઠાવશો. અને નામદાર આગાખાનને ઇમામ તરીકે વંશપરંપરાથી ચાલતી આવેલી હદીસુસ સાકલૈનનું વજન જાળવનાર જણાય, તો પછી મોટા અમામાં અને કુશાદે આભા ઉપર દોરવાઇ જશો નહી. સ્વાર્થી સરટીફીકેટ ધરાવનારા આ બીદો, **સૈયદો**નો પણ ઇલકાબ ધરાવે, તે માટે તમો **ખોજા**

પ્રકાશના વખતથીજ ભડકેલા છો. એટલે વધુ કહેવાની અગત જોતો નથી. "અને તે સાથે ખુમ્સના પૈસાના બહાને ફતવા ફેવરમાં મગાવનાર અને મોકલનારાઓ માટે ભવિષ્યમાં કાન જગાડવાની જરૂર ઉપર આ જવાબ એક સાચા સલાહકાર તરીકે અંહીજ સુધી લખી બાકીપર તમારા પ્રતિત્યુરની રાહ જોતાં બેઠેલો છું.–અથવા તમોને નિર્ણય થતાં–એમ સાંભળવાની ઉમેદ રાખુ છું, કેઃ—

છે અલીનું નુર સર સુલતાનશાહ;
સાર એ વરતેજી સુરે નુરનો.

